

[Jens Møller]

reelle værdi, både hvad deres indretning, deres størrelse og deres beliggenhed angår.

Denne overgang til et frit boligmarked må imidlertid ske gradvis. Hvis den skal ske ganske pludseligt, vil der være alt for mange mennesker, der vil komme i vanskeligheder i overgangsperioden.

Jeg vil gerne understrege, at for os betyder et frit boligmarked ikke det samme som løsløshed eller tøjlesløshed på dette område. Der må naturligvis stadig væk være en kontrol med det, der sker, en kontrol, der ud fra den normale lovgivning på mange områder kan sikre imod, at man udnytter den svagere, den svages svaghed, til egen fordel, altså mod boligåger og den slags ting. Og hvor man støder på tilfælde, hvor der er egentlige bolighajer på spil, må det kunne lade sig gøre at fradømme disse retten til at eje andre menneskers bolig.

Noget, der lige så vigtigt i denne forbindelse, er, at priserne generelt kan blive lavere på boligerne. Det vil i første række sige, at de nye boliger, der bygges, må kunne stå færdige til en lavere pris, end det kan lade sig gøre i dag, for det er jo prisen på de nye boliger, muligheden for at anskaffe eller bygge en ny bolig, der smitter af og afgør priserne på de gamle boliger.

For at få lavere huslejer er der en række ting, vi må se på. Der er jordpriserne for eksempel. Der er sket en helt urimelig stigning i prisen på byggejord, og en af de ting, vi må se på, er, hvordan vi får standset denne himelflugt for jordpriserne og får skaffet tilstrækkeligt meget byggejord til en rimelig pris i udbud.

Det andet store problem er renten, den alt for høje rente. Også her må vi tage fat, men da må vi gøre os klart, at det er et kompliceret spørgsmål, der ikke bare klares med enkelte indgreb. Det hænger jo i høj grad sammen med vores betalingsbalanceunderskud og dermed igen med, om den indkomspolitik, vi er begyndt på, lykkes, så vi kan få rettet vores betalingsbalance op, for så vil der også blive mulighed for en lavere rente.

Og endelig som det tredje skal jeg nævne spørgsmålet om indeksregulerede lån, der i sig selv vil kunne bringe renten væsentligt ned på nybyggeri og derved være med til at skaffe en udgangsleje, som kan betales også af almindelige indkomster.

Men selv om vi nu gør dette og derved får boligpriserne betydeligt ned, vil der stadig være visse grupper af befolkningen, der ikke vil kunne betale en normal husleje, de allerdårligst stillede, og da må der naturligvis være sociale foranstaltninger for at hjælpe disse mennesker. Vi har hidtil haft de sociale boligselskaber, men jeg må sige, at efter alt at dømme har deres politik i de senere år været noget forfejlet; det skal ikke udelukkende lægges dem til last, der er mange ting, der spiller ind, udviklingen har været anderledes, end man havde tænkt sig osv., men i hvert fald ser vi nu resultatet af det: man sidder med en masse lejligheder, der er alt for dyre, med store statstilskud, og hvor folk alligevel, trods det at de modtager tusinder af kroner om året i statsstøtte, laver huslejeboykot, fordi de vil have endnu mere fra staten. Jeg mener ikke, at staten kan bøje sig for den slags midler, men der er ikke andet at gøre i de tilfælde, hvor det sker, end at lade tingene gå deres gang. Der har været gjort adskillige forsøg fra folketingets side og fra boligministerens side på at redde disse bebyggelser, at hjælpe dem, men det er, som om man har løbet panden imod en mur. Nu er der ikke andet at gøre end at lade tingene gå deres gang, og så vil lejerne nok opdage, at denne huslejeboykot bliver dem en dyr historie på lidt længere sigt.

Den hjælp, som de socialt dårligst stillede skal have til deres bolig, mener vi skal gives som en hjælp til familien og ikke en hjælp til den specielle bolig, for når det sker til den specielle bolig, er det jo med til at fastbinde folk netop til den bolig, det er med til at påvirke friheden i deres forbrugsvalg. Det må ske igennem, at man hjælper familierne til en bedre økonomisk standard, så de selv har råd til at betale en rimelig bolig. Vi kan som et eksempel tage folkepensionisterne. I stedet for at give dem hjælp til deres bolig, var det bedre at give dem en så rigelig folkepension, at de selv kunne betale deres bolig og så igen selv kunne bestemme ud fra deres boligstandard, hvor stor en del af pensionen de ville anvende netop på boligen, og hvor stor en del de ville anvende på andre ting. Vi må altså prøve at sikre også for disse, de dårligst bemidlede, et frit boligvalg og et frit forbrugsvalg.

Vi står jo nu over for, at det gamle boligforlig er ved at løbe ud. Det var et boligfor-